

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve Anayasa'nın 98. Maddeleri gereğince aşağıda yer alan soruların Milli Eğitim Bakanı Yusuf Tekin tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.
10.07.2023

Dr. Aylin Yaman
Ankara Milletvekili

Temel bir insan hakkı olarak uluslararası belgelerde yer bulan eğitim hakkı, Anayasanın 42. Maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre: "...Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz.." Günümüzdeki durum, Anayasada devlete ödev olarak yüklenen bu asli sorumluluktan her geçen gün uzaklaşıldığını ortaya koymaktadır. Oysa ki; temel bir hakka erişimin bir ülkede yaşayan herkes için geçerli kılınması siyasal iktidarların başlıca sorumluluklarındandır. Temel siyasal sorunların kesişiminde yer alan eğitim konusunda bu dönem, istikrarsızlığın kural haline geldiği, eşitsizliklerin derinleştiği, eğitimin kamusal içeriğinin boşaltıldığı, niteliksizleştiği, Anayasanın gösterdiği devletin temel niteliklerinin eğitim alanı bakımından öncelikli, kesintisiz ve ağır bir biçimde aşındırıldığı, bu yolda siyasal tercihlerin topluma dayatıldığı bir dönem olmuştur.

Halihazırda dünya nüfusunun yüzde 15'i engellidir. Hiçbir toplum yüzde 15'lik kesiminin yaratıcılığından, inovasyon ve kapasitesinden vazgeçerek saygın, gelişmiş ve zengin hale gelemez. Yaş, cinsiyet, sınıf fark etmeksizin bir ülkede yaşayan bireylerin tamamı bakımından bir ihtimal olan engellilik, toplumsal kuruluşun bir parçası olarak kabul edilmelidir. Dezavantajlı konumuyla, engellilerin sorunlarının ilk elden çözümü yolunda pozitif ayırım gözetilerek köklü adımlar atılmalıdır. Günümüzde eğitimin ve engelliliğin kesişiminde yer alan sorunların her geçen gün daha da büyüyerek derinleştiği görülmektedir. Ülkemizde yaşayan engelliler, AKP dönemi eğitim politikalarının mağdur ettiği kesimlerin başında gelmektedir. Nitelikli, eşit, kamusal ve parasız erişimin hedeflenmediği durumlarda ağır sorunların ortaya çıkması kaçınılmazdır. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından yayımlanan Engelli ve Yaşlı İstatistik Bülteni'ne göre; 2021-2022 öğretim yılında öğrenim gören engelli öğrenci sayısı 472.686 olarak belirtilmiştir. Bu kapsamda;

1. Bakanlığınızın verilerine göre 2023 yılı itibarıyla ülkemizdeki engelli çocuk (0-14) ve genç (15-24) sayısı cinsiyet dağılımı da gözetilerek kaçtır?
2. Haziran 2023 tarihi itibarıyla Millî Eğitim Bakanlığı'nın bağlı ve denetlediği okullarda ilköğretim ve lise düzeyinde ayrı ayrı olmak üzere, öğrenci olarak kayıtlı engelli çocuk ve genç sayısı kaçtır ve toplam içindeki payı nedir? Bu sayının cinsiyete ve bölgelere göre dağılımı nasıldır? Bakanlık bütçesi içinde bu çocuklara ve gençlere ayrılan pay ne kadardır?

3. 2023 yılı itibarıyla özel eğitim ve öğrenim kurumlarında öğrenciliği devam eden çocuk ve genç sayısının toplam çocuk ve genç nüfus içindeki payı ne kadardır? Bu kurumlardaki engelli çocuk ve genç sayısı kaçtır? Bu sayının cinsiyete ve bölgelere göre dağılımı nasıldır?
4. Okul çağında olmasına rağmen eğitim ve öğrenim hayatına katılamayan çocuk ve genç sayısı nedir? Bu çocuklar ve gençler için Bakanlığınız tarafından yürütülmesi gerekli çalışmalar bakımından engellileri doğrudan hedefleyenlerin toplam içindeki oranı nedir ve hangi çalışmalar yürütülmektedir? Bakanlık bütçesi içinde bu çalışmalara ayrılan pay ne kadardır?
5. Yatağa bağımlı olan ve/veya ağır fiziksel engeli olan ve okula ulaşmakta zorluk yaşayan çocuklar için Bakanlığınız tarafından eğitime katılım bakımından yürütülen ayrı bir çalışma var mıdır? Varsa, bu kapsamda kaç çocuğa ve gence 2023 yılı itibarıyla erişim imkanı sağlanmıştır ve bunun ilgili kesim için oranı nedir? Bakanlık bütçesi içinde bu çocuklara ve gençlere ayrılan pay ne kadardır?
6. Engelli öğrenciler bakımından erişimde öncelikli mahiyette; engelli rampasına, asansöre, engelli tuvaletine ve dinlenme alanına eş zamanlı sahip bina sayısı kaçtır ve toplam içindeki oranı nedir?
7. Ülkemiz sınırları içinde Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmayan; yabancı, mülteci, sığınmacı ve geçici koruma statüsünde milyonlarca birey yaşamaktadır. Yukarıda 1., 2., 3., 4., 5., ve 6. maddede talep edilen istatistiklerin, her bir soru için ayrı ayrı olmak üzere ve statüye göre ayrıştırılmış olarak vatandaş olmayanlar bakımından rakamsal ifadesi nedir?